

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/81/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8413202541
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8413202541.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a z členov senátu JUDr. Anny Ilčinovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v právnej veci žalobkyne O. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. X, N., zastúpenej advokátom Mgr. Martinom Berecom, so sídlom DOMUS PETRA, Pod Sokolice 1/B, 911 01 Trenčín proti žalovanému A. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. XXX, zastúpenému advokátskou kanceláriou JUDr. Ladislav Janči, s. r. o., so sídlom Dončova 1451/21, Ružomberok, o zaplatenie 22.500,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok z 30. 01. 2014, č. k. 2C/142/2013-93, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyňi 22.500 Eur s 8,75 % úrokom z omeškania ročne od 22. 09. 2011 do zaplatenia.

Zrušuje rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňi 22.500,- Eur s 8,75 % úrokom z omeškania ročne od 22. 09. 2011 do zaplatenia a nahradiť jej trovy konania vo výške 8.370,40 Eur všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie súd prvého stupňa právne zdôvodnil ust. § 657, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a vychádzal zo zistenia, podľa ktorého, cit.: „Žalobkyňa žalobou podanou na súde 22. 03. 2013 sa domáhala vo vzťahu k žalovanému vrátenia poskytnutej pôžičky 22.500,- Eur s príslušenstvom. Žalobkyňa počas celého konania tvrdila, že medzi ňou a žalovaným bola uzatvorená ústna zmluva o pôžičke, premetom ktorej bolo zo strany žalobkyne poskytnúť žalovanému 22.500,- Eur na jeho podnikateľskú činnosť s dobou splatnosti pôžičky do 21. 09. 2011. Po uzavretí zmluvy o pôžičke žalobkyňa 21. 09. 2010 prevodným príkazom previedla zo svojho účtu vedeného v Slovenskej sporiteľni na účet žalovaného 22.500,- Eur a v časti prevodného príkazu uviedla doplnujúce údaje s tým, že identifikovala účel poskytnutia peňažných prostriedkov ako pôžička od M. A.. Obrana žalovaného v konaní spočívala v tom, že žalovaný žalobkyňu nepozná, že žalobkyňou poskytnuté peňažné prostriedky na jeho účte boli len platobným miestom a suma 22.500,- Eur bola určená ako pôžička pre jeho brata O. T.. V konaní vypočutý svedok O. T. potvrdil, že žalobkyňa i žalovaný sa osobne poznali, svedok žalobkyňi pomáhal s predajom jej bytu, vedel, že za predaj bytu žalobkyňa získala finančné prostriedky, a preto ju oslovil s návrhom požičať peniaze jeho známemu - O. T.. Svedok tiež potvrdil, že žalobkyňa s týmto návrhom nesúhlasila, lebo zistila, že O. T. je nemajetný, nezamestnaný. Následne súhlasila s návrhom svedka poskytnúť pôžičku pre brata O. T. - žalovaného, ktorého žalobkyňa osobne poznala ako klienta zo Slovenskej sporiteľne, kde žalobkyňa pracovala. Keď žalovaný po splatnosti pôžičky peniaze nevrátil, žalobkyňa požiadala o pomoc O. T., ktorý žalovaného navštívil a žiadal ho vrátenie poskytnutej

pôžičky žalobkyni. Ďalej súd skonštatoval, že vec podozrenia z prečinu podvodu, ktorej oznamovateľkou bola žalobkyňa bola v trestnom konaní odmietnutá, ale v rámci trestného konania bolo konštatované, že medzi žalobkyňou a žalovaným bola uzatvorená zmluva o pôžičke. Súd uzavrel, že ak žalovaný, ktorému na jeho účet bola prevedená dňa 21. 09. 2010 suma 22.500,- Eur, nemal záujem o poskytnutie pôžičky od žalobkyni, mal jej tieto finančné prostriedky vrátiť. Ak takto poskytnuté peňažné prostriedky žalovaný následne odovzdal svojmu bratovi O. T., táto vec je v predmetnom konaní právne irelevantná. Výsluch svedka O. T. v konaní potvrdzuje, že žalobkyňa poskytla peňažné prostriedky výlučne žalovanému a nie jeho bratovi O. T.. Skutočnosť, že žalovaný poskytnutú pôžičku po vybratí z účtu odovzdal svojmu bratovi nie je podstatnou skutočnosťou, lebo žalobkyňa zasielala peňažné prostriedky výlučne žalovanému na jeho účet s uvedením, že ide o pôžičku od nej. Tvrdenia žalobkyne, že nikdy by peňažné prostriedky nepožičala bratovi žalovaného, ktorého vôbec nepoznala, preverila si, že je nemajetný, potvrdil aj svedok O. T., ktorý zároveň potvrdil aj ďalšie tvrdenia žalobkyne, že poskytnuté peňažné prostriedky 22.500,- Eur žalovanému predstavovali už druhú pôžičku, nakoľko predtým žalobkyňa poskytla žalovanému začiatkom roka 2010 prvú pôžičku vo výške 24.000,- Eur s dobou vrátenia jeden rok, pričom žalovaný jej poskytnuté peňažné prostriedky vrátil predčasne. Preto žalobkyňa nemala dôvod pochybovať o tom, že žalovaný jej aj druhýkrát poskytnuté peňažné prostriedky nevráti. Súd skonštatoval, že žalovaný v konaní neuniesol dôkazné bremeno a relevantne ani výpoveďou navrhnutého svedka O. T. nebolo preukázané, aby O. T. žalobkyňa poskytla pôžičku. Tiež nebolo preukázané, aby O. T. prostredníctvom O. T. splácal žalobkyni poskytnutú pôžičku po 450,- Eur (7 - 8 splátok). Súd neuveril tvrdeniam svedka O. T. odôvodňujúc, že je nelogické, aby peňažné prostriedky odovzdával O. T. prostredníctvom O. T. žalobkyni. Svedok O. T. v súvislosti s uhradením 7 - 8 splátok po 450,- Eur sa vyjadril, že nemá žiaden doklad o tom, aby splátky odovzdával O. T.. Preto je nepravdepodobné, aby O. T. pri jeho nepriaznivej majetkovej situácii bol schopný mesačne uhrádzať splátky po 450,- Eur. Je tiež ťažko predstaviteľné, aby takto vysokú sumu 22.500,- Eur žalobkyňa poskytla ako pôžičku úplne neznámej osobe - O. T. bez akéhokoľvek predchádzajúceho kontaktu s ňou a bez akýchkoľvek záruk na vrátenie pôžičky.

Výrok o trovách konania súd odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O. s. p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Uviedol, že rozhodnutie je nepreskúmateľné najmä z dôvodu, že súd nevysvetlil ako dospel k záveru o existencii dohody o pôžičke a už vôbec nie je zrejme ako sa vysporiadal s argumentáciou žalovaného namietajúcou uzatvorenie takejto zmluvy. Nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia spočíva v tom, že súd nereagoval a nevysporiadal sa s listinným dôkazom vyhotoveným žalobkyňou a ňou podpísanou „zmluvou o pôžičke z 10. 05. 2012, ktorej vyhotovenie žalobkyňa priznala až potom, čo jej bolo predložené, keď predtým o existencii tohto dokladu zjavne cielene súd zavádzala a tvrdila, že nič neposlala, pričom z toho dokladu je zrejme, že žalobkyňa označila za svojho dlžníka nie žalovaného, ale jeho brata O. T.. Pre posúdenie danej veci bolo nevyhnuté dať primeranú a zákonnú zodpovedajúcu odpoveď na otázku, kto kedy a za akých okolností uzatvoril zmluvu o pôžičke, či došlo k uzatvoreniu takejto zmluvy medzi žalovaným a žalobkyňou a čo bolo obsahom dohody. Z výpovedí účastníkov konania a svedkov korešpondujúcich s výpoveďami zainteresovaných z trestného konania (s výnimkou svedka T., ktorý v trestnom konaní vypovedal obširnejšie) jednoznačne vyplýva, že pred zaslaním sumy na účet žalovaného, žalovaný so žalobkyňou nekomunikovali ani telefonicky a ani osobne. Žalovaný sa zdržiaval v mieste trvalého bydliska a žalobkyňa v N.. Jediný kto bol so žalobkyňou v kontakte bol svedok T., ktorý mal dojednať so žalobkyňou poskytnutie pôžičky. Svedok T. však nekonal v mene ani na účet žalovaného, ktorý ho o to nikdy nepožiadala ani mu neudelila splnomocnenie na vyjednanie pôžičky so žalobkyňou. Svedok T. priznal, že pred komunikáciou so žalobkyňou komunikoval jedine s bratom žalovaného O. T., ktorý tiež nebol žalovaným poverený vybavením pôžičky ani splnomocnený na konanie v mene žalovaného. Preto konanie svedka T. nemôže zaväzovať žalovaného, navyše ak žalovaný so žalobkyňou pred poukázaním sumy na jeho účet nejednal, objektívne nemohol so žalobkyňou uzatvoriť žiadnu zmluvu a ani zmluvu o pôžičke. Na uzavretie zmluvy o pôžičke nepostačuje poskytnutie určitého plnenia, ale je potrebný dvojstranný právny úkon s obligatórnou náležitosťou. Takýto záväzok žalovaný voči žalobkyni nikdy neprijal a v konaní nebolo ani preukázané, žeby takýto záväzok žalovaný prijal. Žalovaný na seba nikdy neprevzal záväzok vrátiť peňažné prostriedky žalobkyni v určitej dobe, nikdy mu nebol doručený žiadny návrh na uzatvorenie zmluvy o pôžičke, a preto logicky žiadny návrh neakceptoval. Účet žalovaného bol len platobným miestom, a keďže žalobkyňa v konaní nepreukázala uzavretie zmluvy o pôžičke s osobou žalovaného, o tejto zmluve nepredložila písomné vyhotovenie zmluvy a ani iný doklad, neuniesla dôkazné bremeno, ktoré ju v konaní zaťažuje. Okolnosť, že žalobkyňa previedla na účet žalovaného dňa 21. 09. 2010 sumu 22.500,- Eur nepreukazuje uzatvorenie zmluvy o pôžičke. Konštantná judikatúra

už viackrát uviedla, žeby bolo zbytočným a neodôvodneným obmedzením autonómie zmluvných strán nepripustiť určenie bankového účtu tretej osoby ako miesta, kam má byť prevedený predmet pôžičky, ak sa strany na tom dohodnú (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 11. 11. 2008, sp. zn. 28Cdo 3790/2008, tiež v konaní predložený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. ObDo 47/2001). Za daného stavu bolo povinnosťou súdu prijať záver, že k platnému uzatvoreniu zmluvy o pôžičke nikdy nedošlo a v dôsledku neunesenia dôkazného bremena žalobkyne žalobu zamietnuť. Keďže medzi účastníkmi konania neexistoval právny dôvod preukázania sumy 22.500,- Eur absencia uzatvorenej zmluvy o pôžičke zakladá nanajvýš nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Z týchto dôvodov od 22. 09. 2010 začala plynúť dvojročná premlčacia doba, ktorá márne uplynula dňa 22. 09. 2012. Návrh na začatie konania bol podaný až 22. 03. 2013, teda po márnom uplynutí dvojročnej premlčacej doby. V kontexte s obsahom v konaní predloženej zmluvy o pôžičke, návrh ktorej pripravila žalobkyňa vo vzťahu k O. T. je uvedená doba poskytnutia pôžičky do 30. 08. 2012. V kontexte uvedenej listiny je viac než podivné, prečo súd zaviazal žalovaného k zaplateniu sumy 22.500,- Eur s úrokom z omeškania od 22. 09. 2011, keď v tomto doklade sama žalobkyňa tvrdí, že pôžička sa poskytuje bezúročne na dobu do 30. 08. 2012. Je tiež zaujímavé, že O. T., svedok, tvrdil, že uhradil žalobkyni šesť až sedem splátok po 450,- Eur, pričom tieto boli ním odovzdávané svedkovi T., ktorý realizáciu splátok priznal s pochybným a dôkazne nijako nepodloženým odôvodnením, že išlo o iný dlh, ktorého existenciu ani svedok T., ani žalobkyňa nepreukázali. V tejto súvislosti vyvstáva otázka, prečo by o týchto splátkach vedel O. T.. Jedinou odpoveďou majúcou logiku je, že o nich vedel, pretože ich skutočne platil a poskytnutá pôžička nebola bezúročná. Navyše, prečo by žalobkyňa požičiavala inej osobe peniaze bezúročne. Odvolateľ odvolaním napadol aj výrok o náhrade trov konania. Poukázal práve na zmluvu o pôžičke z 10. 05. 2012, ktorú vyhotovila žalobkyňa a ktorá svedčí o tom, že zmluvu o pôžičke uzatvorila s O. T.. Existencia takéhoto dokladu spochybňujúceho základ žaloby popri osobe žalovaného, je z jeho pohľadu minimálne dôkazom o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa na strane žalovaného. Navyše je treba uviesť, že súd z neznámeho dôvodu priznal žalobkyni cestovné náhrady spôsobom nekorešpondujúcim so zákonom, pričom aj v prípade úspechu v konaní by mala žalobkyňa nárok jedine na náhradu cestovného vo výške ceny cestovných lístkov hromadnej prepravy. Navyše náhradu cestovných výloh uplatnil aj právny zástupca, pričom nie je dôvod, aby na ceste z N. nepoužila žalobkyňa a jej právny zástupca z H. (teda po ceste do G.) jedno motorové vozidlo. Takýto náklad je zjavne neúčelný. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť, žalobu zamietnuť a žalovanému priznať nárok na náhradu trov konania, alternatívne navrhol rozhodnutiu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobkyňa k podanému odvolaniu žalovaného navrhla rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a zistil, že odvolanie žalovaného vo veci samej nie je dôvodné. Treba ešte uviesť, že odvolací súd na prejednanie podaného odvolania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O. s. p. nenariaďoval pojednávanie. Nariadenie pojednávania si totiž nevyžiadalo zopakovanie, či doplnenie dokazovania ani dôležitý verejný záujem ani to, že by súd rozhodoval vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania. Po takomto preskúmaní napadnutého rozhodnutia i konania, ktoré mu predchádzalo dospel odvolací súd k záveru, že žalovaným uplatnené odvolacie dôvody vo veci samej nemôžu prívodiť zmenu ani zrušenie napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa.

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka, dlh sa plní na mieste určenom dohodou účastníkov. Ak nie je miesto plnenia takto určené, je ním bydlisko alebo sídlo dlžníka.

Peňažný dlh plnený prostredníctvom peňažného ústavu alebo prostredníctvom poštového podniku je splnený pripísaním sumy dlhu na účet veriteľa v peňažnom ústave alebo vyplatením sumy dlhu veriteľovi v hotovosti, ak osobitný zákon neustanovuje inak alebo ak sa veriteľ a dlžník písomne nedohodnú inak.

Zmluvou o pôžičke veriteľ prenecháva dlžníkovi na voľné nakladanie veci určené podľa druhu, najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť veriteľovi po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého (toho istého) druhu. Pre platnosť zmluvy o pôžičke sa nevyžaduje osobitná forma, možno ju uzavrieť ústne i konkludentne. Pojmovými znakmi zmluvy sú:

- a/ prenechanie veci na voľné nakladanie, teda aj na spotrebovanie,
- b/ druhovo určené veci,

c/ dočasnosť právneho vzťahu,
d/ povinnosť vrátiť veci rovnakého druhu,
e/ obvykle aj doba splatnosti.

Predmetom konania je žaloba žalobkyne o vrátenie pôžičky 22.500,- Eur s príslušenstvom. Žalobkyňa tvrdí, že poskytla žalovanému na základe ústnej zmluvy o pôžičke peňažné prostriedky 22.500,- Eur s dobou splatnosti pôžičky do 22. 09. 2011. Žalovaný sa v konaní bránil tým, že nikdy zmluvu o pôžičke so žalobkyňou neuzatvoril, a pokiaľ žalobkyňa na jeho účet previedla 22. 500,- Eur, účet žalovaného bol len platobným miestom, čo nepreukazuje uzatvorenie zmluvy o pôžičke so žalobkyňou.

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že dôvodom vyhovenia žaloby bol záver súdu prvého stupňa o unesení dôkazného bremena žalobkyňou a o neunesení dôkazného bremena žalovaným.

V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že teória procesného práva podmieňuje úspech účastníka konania v spore unesením dvoch bremien. Ide jednak o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu prívodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať. Základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a preukazovania je ust. § 120 ods. 1 veta prvá O. s. p., podľa ktorého účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

Citované ustanovenie stanovuje dôkaznú povinnosť účastníkov v sporovom konaní, t. j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch konania. Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takéhoto rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho účastníka, ktorý síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záverov, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť účastníka za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie.

Aby účastník mohol splniť svoju zákonnú povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí predovšetkým splniť svoju povinnosť tvrdenia. Predpokladom dôkaznej povinnosti je teda tvrdenie skutočnosti účastníkom, tzv. bremeno tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. Ak účastník nesplní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Nesplnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia má za následok, že skutočnosť, ktorú účastník vôbec netvrdil a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie. Zákon účastníkom ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností je určený hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov. Táto norma zásadne určuje jednak rozsah dôkazného bremena, t. j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodné preukázané, jednak nositeľa dôkazného bremena.

Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeľovaniu. Pri posudzovaní dôkazného bremena na strane toho, ktorého účastníka treba rešpektovať, tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. pravidlo, že neexistencia majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej povinnosti. Preto od žalobkyne nemožno požadovať, aby v konaní preukázala doklad o uzatvorení písomnej zmluvy o pôžičke, keďže žalobkyňa od začiatku tvrdila, že medzi ňou a žalovaným došlo k uzatvoreniu ústnej zmluvy o pôžičke.

V prejednávanej veci mala žalobkyňa bremeno tvrdenia, že so žalovaným uzavrela zmluvu o peňažnej pôžičke, že túto pôžičku aj reálne poskytla a že žalovaný jej poskytnú pôžičku nevrátil. Z tohto bremena tvrdenia mala žalobkyňa dôkaznú povinnosť preukázať uzatvorenie zmluvy, teda existenciu právneho vzťahu z pôžičky a jej skutočné poskytnutie. Tieto skutočnosti žalobkyňa v konaní preukázala.

Žalobkyňa v konaní preukázala, že na základe ústnej zmluvy o pôžičke poskytla žalovanému peňažné prostriedky 22.500,- Eur. Poskytnutiu pôžičky predchádzalo jednanie žalobkyne s O. T., ktorý ešte začiatkom roka 2010 žalobkyňu oslovil, či nemôže poskytnúť pre žalovaného pôžičku vo výške 24.000,- Eur s dobou splatnosti pôžičky na jeden rok a s 2 % úrokom z pôžičky. Žalobkyňa tak poskytla prvú pôžičku žalovanému na sumu 24.000,- Eur s 2 % úrokom z pôžičky a žalovaný jej poskytnuté peňažné prostriedky vrátil v predstihu v septembri 2010 (uvedené skutočnosti vyplývajú predovšetkým z výpovede žalobkyne a svedka O. T., pričom obsah ich výpovedí je zrejmý z pripojeného vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva Policajného zboru č. ORP 283/KP-KK- 2012). Po vrátení prvej pôžičky žalovaným (september 2010), oslovil O. T. opäť žalobkyňu, aby poskytla peňažné prostriedky pre brata žalovaného O. T.. Žalobkyňa s týmto návrhom nesúhlasila odôvodňujúc, že O. T. nepozná, naviac si zistila, že tento je nezamestnaný a nemajetný. Na ďalší návrh O. T. pristúpila a súhlasila, že opäť požičia peňažné prostriedky 22.500,- Eur s 2 % úrokom žalovanému, lebo úročenie pôžičky, ako tomu bolo pri prvej pôžičke, bolo pre ňu výhodné. Žalobkyňa žalovaného osobne poznala ako klienta zo Slovenskej sporiteľne, kde určitý čas pracovala a dôverovala mu. Po sprostredkovaní pôžičky O. T. medzi žalobkyňou a žalovaným a po dohode, že žalovaný peniaze vráti do jedného roka, žalobkyňa dňa 21. 09. 2010 zo svojho účtu previedla finančné prostriedky na účet žalovaného vo výške 22.500,- Eur s označením dopĺňujúceho údaja „pôžička od M. A.“ (č. l. 4 spisu). Keďže po uplynutí jedného roka žalovaný žalobkyňi poskytnuté peňažné prostriedky nevrátil, žalobkyňa sa telefonicky skontaktovala s O. T. a žiadala ho, aby vybavil u žalovaného vrátenie poskytnutej pôžičky. Následne O. T. osobne navštívil žalovaného, vyzval ho, aby peniaze žalobkyňi vrátil dôvodiac, že v opačnom prípade vec žalobkyňa postúpi na políciu. Svedok O. T. v konaní potvrdil, že žalobkyňa jedenásť rokov žila v G., kde pracovala v Slovenskej sporiteľni, v zamestnaní sa spoznala s ním aj so žalovaným ako klientmi Slovenskej sporiteľne. Svedok tiež potvrdil, že poskytnutá pôžička žalobkyňou nebola určená bratovi žalovaného O. T., ale žalovanému (výpoveď svedka O. T. č. l. 31 až 33 spisu). Vierohodnosť skutočnosti, že žalovaná poskytla pôžičku žalovanému a nie jeho bratovi O. T. spočíva aj v tom, že žalobkyňa už predtým začiatkom roka 2010 poskytla žalovanému prvú pôžičku na sumu 24.000,- Eur s dobou splatnosti jeden rok a s výhodným úrokom z pôžičky a žalovaný jej v predstihu (september 2010) poskytnuté peňažné prostriedky vrátil (viď výpoveď svedka O. T. a žalobkyne, ide o ich prvotné výpovede k predmetnej veci a sú zachytené vo vyšetrovacom spise).

K tvrdeniam žalovaného, že žalobkyňa so žalovaným osobne nekomunikovali o uzavretí pôžičky, odvolací súd poznamenáva, že v konaní výsluchom svedka T. bola nepochybne preukázaná ústna forma uzatvorenej zmluvy o pôžičke medzi žalobkyňou a žalovaným, ktorú sprostredkoval O. T. medzi obidvoma účastníkmi konania. Žalobkyňa podľa vopred určenej dohody previedla na účet žalovanému peňažné prostriedky 22.500,- Eur dňa 21. 09. 2010 s dobou splatnosti jeden rok a s 2 % úrokom z pôžičky. Vďaka žalobkyne poskytnúť pôžičku žalovanému je zrejmá, čo vyplýva aj z poznámky uvedenej v prevodnom príkaze z banky, kde je uvedený účel poskytnutých peňažných prostriedkov („pôžička od M. A.“). Uvedenému svedčí, že došlo k reálnemu poskytnutiu peňažných prostriedkov na účet žalovaného, pričom žalovaný v konaní nijako nepreukázal, žeby v čase, keď na jeho účet bola prevedená suma 22.500,- Eur malo ísť o iný právny úkon alebo dlžníkom (adresátom pôžičky) by mal byť iný subjekt ako žalovaný. Predmetná pôžička bola medzi žalobkyňou a žalovaným uzatvorená za tých istých podmienok a identicky, ako tomu bolo pri poskytnutí prvej pôžičky žalovanému vo výške 24.000,- Eur, kedy žalobkyňi bolo oznámené číslo účtu žalovaného, na ktoré má peňažné prostriedky žalovanému poukázať. Lehota splatnosti tak prvej ako aj druhej pôžičky bola dohodnutá na jeden rok. Prvá poskytnutá pôžička bola žalobkyňi žalovaným vrátená v predstihu, t. j. pred lehotou splatnosti, a preto žalobkyňa nemala žiadne obavy o poskytnutie druhej pôžičky žalovanému, z ktorej pre ňu vyplynulo výhodné úročenie. Preto žalobkyňa za rovnakých, identických podmienok ako bola dohodnutá prvá pôžička medzi účastníkmi konania, poskytla žalovanému aj druhú pôžičku.

K odvolacej námietke žalovaného, že účet žalovaného bol len jeho platobným miestom, a že poskytnutá pôžička bola určená pre O. T. odvolací súd poznamenáva, že išlo o osobný účet žalovaného vedený v Slovenskej sporiteľni, s ktorým mohol disponovať len žalovaný a nie O. T.. Výpoveď svedka O. T., brata žalovaného odvolací súd hodnotí ak nedôveryhodnú, napr. aj s poukazom na tvrdenia žalobkyne a svedka O. T., že žalobkyňa nikdy nemienila poskytnúť peňažné prostriedky bratovi žalovanému O., lebo si o ňom zistila informácie, že je nezamestnaný, nemajetný, a preto bola ochotná poskytnúť pôžičku jedine žalovanému, ktorého osobne poznala, a ktorému aj dôverovala. Keďže žalovaný s predmetom pôžičky disponoval, čomu svedčí, že evidentne mal vedomosť o dohode medzi ním a

žalobkyňou, žiadnym spôsobom poskytnutie peňažných prostriedkov nereklamoval, peniaze žalobkyni nevrátil, ale s nimi podľa svojej vlastnej úvahy nakladal. Pokiaľ odvolateľ v odvolaní tvrdí, že O. T. splácal prostredníctvom O. T. žalobkyni pôžičku (išlo o šesť až sedem splátok po 450,- Eur), k tomu odvolací súd poznamenáva, že dôkaz o zaplatení šiestich splátok po 450,- Eur (č. l. 51 spisu) svedčí o tom, že uvedené splátky splácal O. T. žalobkyni, pričom svedok O. T. vo svojej výpovedi pred súdom potvrdil, že splácanie splátok potvrdzoval právny vzťah existujúci len medzi ním a žalobkyňou a že O. T. mu nikdy žiadne finančné prostriedky za účelom vrátenia peňažných prostriedkov žalobkyni neposkytol (viď výpoveď svedka č. l. 32 spisu). Z uvedeného teda vyplýva, že neexistuje žiaden relevantný dôkaz, pre ktorý by súd mal v tomto konaní skúmať existenciu právneho vzťahu medzi žalobkyňou a svedkom O. T..

K odvolacej námietke žalovaného, že nepreskúmateľnosť rozsudku má byť založená hlavne na skutočnosti, že „súd nereagoval a nijako sa nevysporiadal s listinným dôkazom vyhotoveným žalobkyňou, t. j. podpísanou zmluvou o pôžičke z 10. 05. 2012“, k tomu odvolací súd uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia súdom, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

Odhliadnuc od vyššie uvedeného odvolací súd je toho názoru, že žalovaným predložený dôkaz návrh „zmluvy o pôžičke zo dňa 10. 05. 2012“, ktorý smeruje k osobe O. T. ako dlžníka je pre predmetné konanie irelevantný. Žalobkyňa v súvislosti s predmetnou listinou, ktorá podľa žalovaného má zakladať nepreskúmateľnosť rozsudku, jednoznačne preukázala, že po splatnosti poskytnutej pôžičky po tom, čo jej žalovaný odmietol vrátiť peňažné prostriedky odôvodňujúc, že peňažné prostriedky odovzdal svojmu bratovi O. T., žalobkyňa na adresu žalovaného zaslala návrhy dvoch zmlúv o pôžičke, a to vo vzťahu k žalovanému a k jeho bratovi, pričom ani jeden návrh zmluvy o pôžičke, tak žalovaný ani jeho brat, nepodpísal. Preto žalovaným predloženú listinu „návrh zmluvy o pôžičke“ je potrebné vyhodnotiť ako irelevantnú pre predmetné konanie. Navyiac tak výpoveď žalobkyne, ako aj samotného svedka O. T. potvrdzuje, že žalobkyňa sa s bratom žalovaného vzájomne vôbec nepoznali, nikdy spolu nekomunikovali, a preto je ťažko predstaviteľné, žeby tak vysokú sumu ako je 22.500,- Eur žalobkyňa požičala úplne neznámej osobe bez akéhokoľvek predchádzajúceho kontaktu s ňou a bez akýchkoľvek záruk na vrátenie pôžičky. V konaní bolo tiež nepochybne preukázané, že splatnosť poskytnutej pôžičky nastala dňom 21. 09. 2011 a žalovaný sa preto do omeškania dostal nasledujúcim dňom, t. j. 22. 09. 2011.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného žalovaným uplatnené odvolacie dôvody neboli spôsobilé prívodiť zmenu, či zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa vo veci samej.

Za takéhoto stavu odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni 22.500,- Eur s 8,75 % úrokom z omeškania ročne od 22. 09. 2011 do zaplatenia ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p., potvrdil. V podrobnostiach je potrebné odkázať na skutkové i právne závery uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa.

Za dôvodnú považoval odvolací súd odvolaciu námietku, že prvostupňový súd pri rozhodovaní o trovách konania sa nijako nevysporiadal s existenciou dôvodu hodných osobitného zreteľa na strane žalovaného.

Podľa § 150 ods. 1 O. s. p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnému účastníkovi konania alebo účastníkovi, ktorému to priznáva zákon náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

Zákon však upravuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok konania a zodpovednosti za zavinenie pri rozhodovaní o náhrade trov konania, a to v podobe ust. § 150 O. s. p..

Zákon explicitne nevypočítava, ktoré okolnosti relevantné do takej miery, že môžu predstavovať dôvod na nepriznanie náhrady trov konania. Judikatúra považuje za nepostačujúcu na aplikáciu § 150 O. s. p. len všeobecný záver hodnotiaci dopad rozhodnutia o určitom druhu nároku (porovnaj R34/1982, R 23/1989).

Úlohou súdu je sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania s aplikáciou ust. § 150 O. s. p. vysporiadať. Predpokladom použitia tohto ustanovenia, aby išlo o prípady hodné osobitného zreteľa posudzované ako na strane toho, komu má byť náhrada trov priznaná, tak aj na strane účastníka, ktorý by bol ináč povinný trovy konania nahradiť. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa sa prihliada predovšetkým na osobné, majetkové pomery, ako aj ďalšie pomery všetkých účastníkov konania, okolností podania návrhu na začatie konania a uplatňovania práva účastníka, postoje účastníkov v konaní, ako aj zohľadnenie dopadu rozhodnutia o trovách konania ako na povinného, tak aj na oprávneného účastníka z titulu práva na náhradu trov konania. Je potrebné vziať tiež na zreteľ to, či možno od žalobkyne spravodlivo žiadať, aby si náklady vzniknuté v súvislosti s predmetným konaním hradila sama.

Keďže súd prvého stupňa sa s aplikáciou výnimočného ustanovenia § 150 O. s. p. nevyporiadal, je jeho rozhodnutie o náhrade trov konania predčasné. Ak súd prvého stupňa v novom rozhodnutí nevezhľadne dôvody na rozhodnutie o náhrade trov konania podľa výnimočného ust. § 150 O. s. p., súd prvého stupňa sa tiež vysporiada aj s odvolacou námietkou žalovaného o priznaní náhrady cestovných nákladov žalobkyne, t. j. o účelnosti, resp. neúčelnosti žalobkyňou uplatneného nároku na náhradu cestovných nákladov.

Za tohto stavu odvolací súd rozsudok vo výroku o trovách konania zrušil v súlade s ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa bude opätovne rozhodnúť o náhrade trov konania vo vyššie naznačených intenciách, pričom sa súd prvého stupňa musí vysporiadať pri rozhodovaní o náhrade trov konania so všetkými argumentmi účastníkov konania tak, aby jeho rozhodnutie pôsobilo presvedčivo (§ 157 ods. 2 O. s. p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.